

מעון יום שיקומי – בין חזון למציאות

ד"ר הדר ירדני
המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו

במצגת:

- מהו מעון יום שיקומי.
- חוק מעונות יום שיקומיים.
- תקנות מעונות יום שיקומיים.
- ילדים עם צרכים רפואיים מיוחדים/מורכבים.
- סוגיית סייעת/אחות צמודה.
- חלופה ביתית.
- בעיות/הצעות לפתרון.
- רופא הילדים והמעון.

חוק מעונות יום שיקומיים תש"ס 2000

החוק מבטיח לכל פעוט זכאי * מקום במעון יום שיקומי, במרחק

סביר מבית הוריו.

פעוט עם מוגבלות = פעוט הזקוק לטיפול

"טיפול" = טיפולים התפתחותיים, לרבות פרה-רפואיים, הניתנים לפעוט עם מוגבלות עקב מוגבלותו לצורך שיפור תפקודו היומיומי.

לא כל טיפול פרא-רפואי הוא התפתחותי ונועד לשפר תפקוד יומיומי.

אלמנט שיקומי = יכולת לשפר את תפקודו היומיומי של הפעוט בעזרת טיפול פרא-רפואי.

מהו מעון יום שיקומי ?

- המעון פועל מתוקף "חוק מעונות יום שיקומיים".
- מעון יום שיקומי הינו מסגרת יומית, במתכונת של מעון יום רגיל, ובו ניתנים, נוסף על שירותי העשרה וחינוך, גם טיפולים מיוחדים לפעוטות בעלי צרכים מיוחדים.
- מעון יום שיקומי מופעל בדרך כלל על-ידי עמותה ציבורית, הנמצאת בפיקוח משותף למשרד הרווחה והבריאות, המכתיבים את תנאי ההפעלה וטיב הטיפול.

כמה מעונות שיקומיים קיימים?

- כיום פועלים ברחבי הארץ כ- 90 מעונות יום שיקומיים, 8 מעונות צמודים לבתי חולים.
- במעונות כ- 2,200 פעוטות, זכאים על-פי חוק.
- מתוכם כ- 400 פעוטות המאובחנים כ-ASD, במעונות ייעודיים ובכיתות נפרדות במעונות רב נכותיים (2016 + 15 מעונות).
- ישנם מעונות ייעודיים גם לפעוטות לקויי שמיעה וראיה.
- פעוטות רבים הזקוקים למעון, אינם זוכים לשירות, מסיבות שונות.

מי הם הילדים במעונות יום שיקומיים?

אפשרות 1:

- פעוטות בגילאים 6 ח' - 3 שנים, עם מוגבלות התפתחותית קשה, שלא ניתן לשלבם במסגרת מעון רגיל.
- מדובר בפעוטות עם נכות פיזית, שכלית, חושית או נפשית חמורה.
- בשל מוגבלותם משולמת בעבורם קצבת ילד נכה.

מי הם הילדים במעונות יום שיקומיים?

אפשרות 2 (תיקון משנת 2008):

➤ מדי שנה מתקבלים למעונות כ - 200 פוטות,

בני שנה עד שלוש, אשר אינם מקבלים גמלת ילד נכה מהביטוח

הלאומי, ועומדים במספר קריטריונים שנקבעו בחוק.

מה המיוחד במעון יום שיקומי?

- הכיתות קטנות, עד 10 פעוטות בכיתה.
- בסדר היום משולבים טיפולים של מקצועות הבריאות (4 ש"ש):
פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, וריפוי בדיבור.
- אופי סל הטיפולים נקבע, על פי צרכיו האישיים של כל פעוט.
- פעוט על הרצף זכאי, ל 10 ש"ש נוספות (סל בריאותי מקדם).
- חדש, יעוץ תזונה כולל ופרטני לפי חישוב של $\frac{1}{2}$ שעה לפעוט לחודש.

מה המיוחד במעון יום שיקומי?

- ההורים מקבלים שירותי תמיכה וייעוץ פרטניים וקבוצתיים מצוות המעון, הכולל גם עובד סוציאלי.
- מעון היום השיקומי מתחיל את פעילותו עם תחילת שנת הלימודים במערכת החינוך, ומסיים בחודש אוגוסט.
- וועדות השמה מתקיימות כל השנה ופעוטות נקלטים במעון היום השיקומי במשך כל השנה.

תקנות מעונות יום שיקומיים 2008

“פעוט בעל צרכים רפואיים מורכבים” – פעוט עם מוגבלות הסובל מאחד מהמצבים הרפואיים המפורטים להלן:

- (1) צורך בהנשמה מלאכותית;
- (2) צורך בתרופות לווריד באופן קבוע או הזנה תוך־ורידית;
- (3) אי־ספיקת לב לא מאוזנת או הפרעות קצב קשות;
- (4) אי־יציבות מטבולית כגון היפוגליקמיות קשות;
- (5) אי־ספיקת כליות טרמינלית הדורשת דיאליזה;
- (6) סוכרת התלויה באינסולין;
- (7) חיבור וניתוק ממכונת הנשמה לצורך שאיבת הפרשות;
- (8) מצבים רפואיים מורכבים נוספים שקבע שר הבריאות; השר יפרסם ברשומות מצבים נוספים שקבע כאמור;

“פעוט בעל צרכים רפואיים מיוחדים” – פעוט עם מוגבלות הזקוק מדי יום ביומו לטיפול בתחומים המפורטים להלן:

- (1) שאיבת הפרשות דרך טרכאוסטומיה, עזרה בכיוח והוצאת הפרשות;
- (2) האכלה דרך זונדה, ג'ג'ונוסטומיה;
- (3) האכלה דרך גסטרוסטומיה;
- (4) מתן המצן;
- (5) צינתור לכיס השתן;
- (6) ביצוע חוקן;
- (7) מתן תרופה בידי סייעת על פי הוראת רופא ובהרשאת האחראי, לגבי תרופות שנתניתן אינה דורשת הפעלת שיקול דעת רפואי או שינוי מינון בשל מצב רפואי בלתי יציב;
- (8) מצבים רפואיים מיוחדים נוספים שקבע שר הבריאות; השר יפרסם ברשומות מצבים נוספים שקבע כאמור;

(ד) פעוט עם מוגבלות בעל צרכים רפואיים מיוחדים או בעל צרכים רפואיים מורכבים, יהיה זכאי, נוסף על השירותים המפורטים בתקנת משנה (ב), גם לשירותי סייעת אישית או שירותי אחות, לפי העניין, לצורך קבלת טיפולים שהוא זקוק להם מדי יום.

(ב) לעלות הכוללת של סל השירותים כאמור בתקנת משנה (א) תיווסף לגבי פעוט עם מוגבלות בעל צרכים רפואיים מיוחדים, עלות של שירותי סייעת אישית שירותי הסייעת האישית יינתנו לפעוט כאמור למשך זמן שבין שעה אחת לארבע שעות בכל יום במהלך החודש, והכל בהתאם לאישור משרד הבריאות לגבי אותו פעוט; עלות שירותי הסייעת

(ג) לעלות הכוללת של סל השירותים כאמור בתקנת משנה (א), תיווסף עלות של שירותי אחות שיינתנו לפעוט בעל צרכים רפואיים מורכבים למשך זמן שבין שעה אחת לשעתיים בכל יום במהלך החודש;

לפעוט עם מוגבלות בעל צרכים רפואיים מורכבים

המונשם באופן מלאכותי או הסובל מאי־ספיקת לב לא מאוזנת או מהפרעות קצב קשות או מאי־ציבות מטבולית כגון היפוגליקמיות קשות, וכן לפעוט עם מוגבלות בעל צרכים מיוחדים עם טרכיאוסטומיה ולפעוטות עם מוגבלות שלפי אישור משרד הבריאות סובלים ממצב מסכן חיים תמידי אחר, יינתנו שירותי אחות עד לתשע שעות בכל יום במהלך החודש, והכל בהתאם לאישור משרד הבריאות לגבי אותו פעוט; עלות שירותי האחות בעד שעה אחת 21. (א) פעוט עם מוגבלות בעל צרכים רפואיים מיוחדים או בעל צרכים רפואיים מורכבים הזקוק עקב מצבו הרפואי לליווי צמוד לפי קביעת משרד הבריאות, יקבל את כל שעות הטיפול שהוא זכאי להן על ידי סייעת או אחות אחת, ככל שניתן, שתלווה אותו במשך כל שעות הטיפול כאמור כדי להבטיח את רצף הטיפול בו.

(ב) פעוט עם מוגבלות כאמור בתקנת משנה (א), יהיה זכאי לליווי צמוד של סייעת או אחות גם בהסעתו מביתו למעון יום שיקומי וממנו, בהתאם לזכאותו לפי תכנית הטיפול

אישורי סייעת/אחות צמודה מ - 08/14

➤ סייעת צמודה במעון – 208 פעוטות.

➤ אחות צמודה במעון – 98 פעוטות (21 אלי"ן).

➤ חלופה ביתית - 48 פעוטות. לא ניתן לאשר חלופה ביתית

למי שלא מגיע למעון עקב מחסור באחות.

➤ 12 לא אושרו לחלופה ביתית – בעלי קצבה אך ללא עכוב התפתחותי.

חלופה ביתית

- בחוק אין כל חובה למתן חלופה ביתית.
- חלופה ביתית: חריג מיוחד, לפנים משורת הדין, ורק לפעוט זכאי שעקב סכנה ממשית לחייו אינו יכול להגיע למעון.
- סיבות לבקשות בפועל: לא נמצאה אחות, (מיעוטם) עקב זיהום מסכן חיים – אונקולוגיים, וחסר חיסוני או אי מציאת מעון מתאים באזור.

כמה זה עולה לנו?

משרד הבריאות והקופות:
טיפולים במקצועות הבריאות וטיפול בריאותי מקדם.

משרד האוצר:
דיאטנים.

משרד הרווחה:
גננות, סייעות, הסעות (75%),
שירותים סוציאליים ומזון.

רשות המקומית:
הסעות (25%).

בעיות

- במועד חקיקת החוק לא צפו עלייה בהישרדות פגים, וילדים עם תחלואה קשה וכרונית.
- מעונות צמודי בית חולים לא הוגדרו בצורה נפרדת/ייחודית בחוק.
- הפסקת החלופה הביתית מסיבות שאינם סכנת חיים ממשית.
- תקינה אשר אינה עומדת בדרישות האוכלוסייה במעון (אחות לא נכללה כחלק מהתקינה).
- קושי בגיוס אחיות.
- הסייעות לא עברו עד כה הכשרה מוסדרת ואינן בעלות רקע רפואי.

הצעות לפתרון

- התאמת התקינה למצב במעונות.
- ביטול ההצמדה של אחות וסייעת לפעוט.
- הכנסת אחות לכיתה – להשגחה על 1 – 3 פעוטות מורכבים.
- הכשרת הסייעות לטיפול בכיתה ולחלופה לאחות בהסעה.
- מתן הרשאות נוספות לסייעת לבצע שאיבת הפרשות בהשגחת אחות.

רופא הילדים והמעון

18 לפברואר 2014

הנדון: בקשה לשעות סייעת צמודה

ת. לידה: 17.08.2011

שם: נעה ת.ז.: [redacted]

רקע כללי:

נעה בת שנתיים וחצי, נולדה בנינוח קיסרי ללא דופק וללא נשימה. עקב מצבה עברה החיאה. שהתה במשך שלושה שבועות בפגיה. בגיל חודשיים החלו פרכוסים ואובחנה תסמונת WEST. אוזנה תרופתית, אך לאחרונה החלה שוב לפרכס בתדירות גבוהה. ב-MRI מוח-בגיל 7 חודשים נראה נזק קורטיקלי ישן פאראצנטרלי דו-צדדי. לנעה מיקרוצפליה. נעה שוהה במעון יום שיקומי [redacted] החל מחודש מאי 2012. במסגרת שהותה במעון מקבלת טיפולי פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק ותקשורת. כיום, מטופלת תרופתית אך עדיין נצפים פרכוסים בלתי נשלטים.

בשבועות האחרונים נעה מפרכסת בתדירות גבוהה יותר מבעבר, בתדירות של אחת לדקה לערך לאורך כל היום. כמו כן, הפרכוסים נמשכים גם זמן ארוך יותר מבעבר.
בנוסף, נעה החלה לבכות בזמן שמפרכסת, דבר שלא היה קיים בעבר.
לאחרונה חלה גם ירידה בתאבון ובמצב הרוח של נעה.

לאור המצב המתואר, אנו פונים בבקשה לקבלת סייעת צמודה עבור נעה.

* מצורף מכתב מהרופא המטפל

ד' באדר ב', התשע"ד
06 מרץ 2014

סימוכין: 17514114
(במענה נא ציינו מספרנו)

לכבוד

הנדון: **ביטול שעות אחות במעון יום שיקומי**

שלום רב

בהתאם למכתב הרפואי, הריני מאשרת כי אין צורך בשעות סייעת או אחות עבור הפעוטה [redacted] נעה, ת.ז. [redacted], מאחר ואין נמצאת במצב מסכן חיים.

בברכה,

ד"ר הדר ירדני
מנהלת המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו

16-SEP-2014 12:26 From:

To: 15325920072

Page: 1/1

Page 1 of 1

רפואי אישי --

Handwritten numbers: 1532, 582, 0032

15/09/2014
16/09/2014

תאריך הישג: 15/09/2014
תאריך הדפסה: 16/09/2014

07/09/2013	תלדה:	שיא	ביטוח:	זכר	סין	שם המבטח:	[Redacted]
002-9919906	טלפון:	99575	מיקוד:	חזן איש 18 בית שמש	כתובת:	[Redacted]	[Barcode]

סיכום ביקור

[Redacted]

רפואת ילדים מ.ר.

[Redacted]

ביקור ב - 09:03 15/09/2014 אצל ד"ר
ביקור נוסף בלי כרטיס
סיבת פניה - מחלה
אבחנות

LETTER-MEDICAL INFORMATION

הפניות

מופנה אל : לכל המעוניין , לשם : יש צורך בסייעת צמודה, כדי שיתאפשר לישראל להשתתף במסגרת של מעון. (אין הכרח בליוי אחות, אם הסייעת עברה הדרכה רפואית מתאימה)

מדובר בילד הזקוק למדידת סטורציה ומתן חמצן בזמן שהותו במעון

מרכז רפואי

תאריך: 2.3.12.2015

2.3.12.2015

מזכר

אל:

מאת:

הנדון:

סימוכין:

ברי הברך ירצני מופלח מועדף להפחית תורכי
 תאריך: 15/12/15
 תורכי וקנין מועדף מס'

מיכאל לאר היסטוריה, ציין לא מאוחר
 נבדד את מנת כולל מדינת או
 מאוחר שנת סיום לאוין שנת
 תורה
 ג

מינהל הרפואה
המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו
Department Of Child Development & Rehabilitation

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

ח' באייר, התשע"ד
08 מאי 2014

סימוכין: 30516414
(במענה נא ציינו מספרנו)

לכבוד
גב' רונית גמרניק
מפקחת שיקום מחוזית, הגיל הרך
משרד הרווחה
תל אביב

הנדון: [redacted] **מיכאל ת.ז.** [redacted]
סימוכין: מכתבך מיום 13.4.14

על פי אישור רפואי של פרופ' [redacted] הפעוט מיכאל [redacted] איננו זקוק לאחות בזמן שהותו במעון, לכן גם אין צורך בסייעת במעון מאחר ואיננו מפרכס.

בברכה,

ד"ר הדר ירדני
מנהלת המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו

לסיכום _____: הילד נזקק לנוכחות מלווה אחראי, שיוכל לחברו למשקפי החמצן (פעולה לא מורכבת - פשוטה) ולזהות החמרה (קוצר נשימה) (מתאפיין כמו בכל ילד עם מחלת ראות דמוית אסתמה) ולהתייעץ עם משפחתו או איתי בעת הצורך. וכמו בכל ילד - להזעיק עזרה בעת הצורך. עדיין לא מתהלך. בשעת שינה הילד צריך להיות מחובר למד סטורציה. הילד מקבל הזנה בהזלפה דרך מכשיר קנגרו. הילד תלוי בהספקת החמצן. בשל היותו ילד נשימתי הוא מלווה רפואית על-ידי. הילד יכול לנסוע ברכב המאפשר את הטיפול בו ואחסנת הציוד לו הוא מחובר. להבנתי הילד לא זקוק למלווה רפואי אלה מספיקי ליווי על ידי בוגר אחראי, שיעבור הדרכה לטפל בו. להבנתי אין צורך בליווי על ידי אח/ות.

שמחתי לשמוע כי הילד רשום לגן מקדם ^{נדו} ~~לשמה הקרוב~~. להבנתי יש יתרון גדול בקבלתו לגן מקדם - על מנת לשפר את תפקודו.

